

JODÅ, KÖPING KAN BÄTTRE!

Rapport från
Kristdemokraternas företagsturné
i Köpings kommun 2020

Om rapporten

Denna rapport är resultatet av en besöksturné som Kristdemokraterna i Köping genomförde under perioden januari - oktober 2020 bland 130 Köpingsföretagare. Det var ett omfattande och tidskrävande arbete, men det gav oss mycket energi, många goda idéer och konkreta förslag.

Vi vill rikta ett stort tack till alla företagare som öppet och ärligt berättat om hur det är att vara företagare i Köping och vad som behöver göras för att skapa en bra jordmån där företagen och jobben kan blomstra.

Vår bedömning är att Köping kommer att fortsätta den negativa trenden mot ett ännu sämre näringsklimat om ingen avgörande förändring kommer till stånd. Det krävs att politik och företag tillsammans arbetar fram en gemensam handlingsplan med tydliga mål som sedan genomförs.

I valet 2022 kommer vi Kristdemokrater be väljarna i Köpings kommun om mandat att kunna genomföra de förslag som redovisas i denna rapport.

Kristdemokraterna i Köping i november 2020

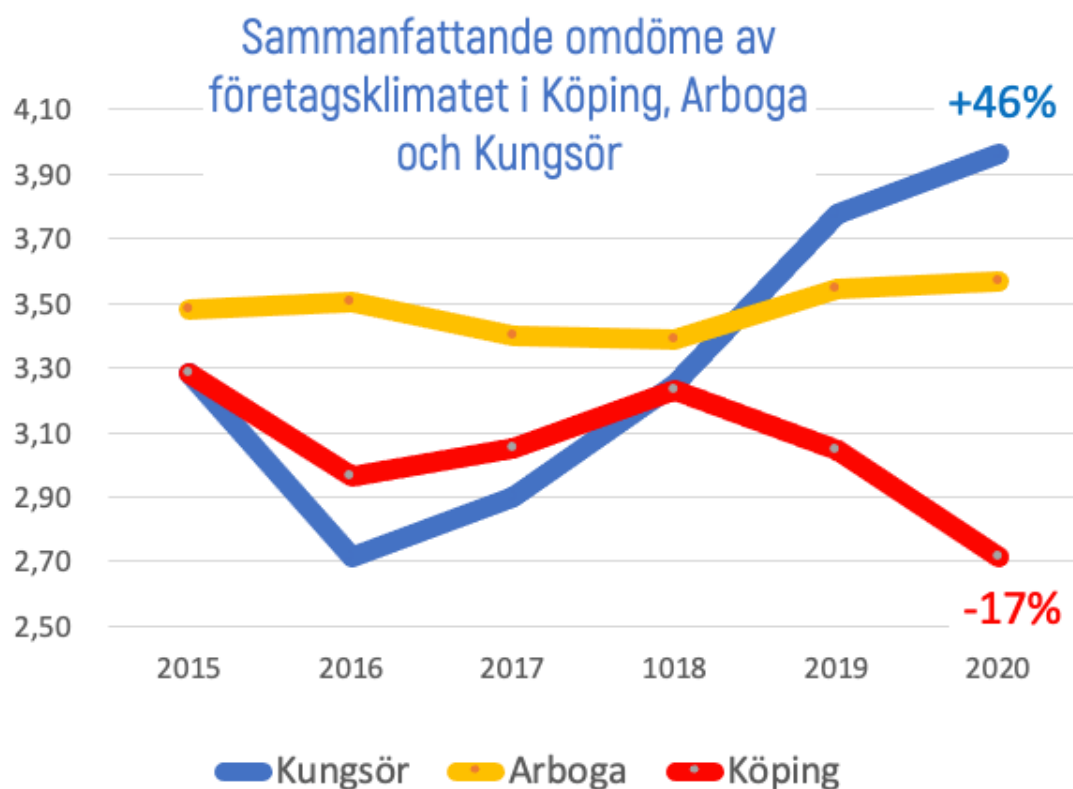
Rapport från 130 företagsbesök om Köpings näringsklimat 2020

I september 2019 slog det ner som en bomb när Köpings kommun fortsatt backa i företagsklimat till plats 252 bland Sveriges 290 kommuner i Svenskt Näringslivs kommunranking. Det fick oss Kristdemokrater att lämna in en motion till kommunfullmäktige med förslag om att Köping omedelbart ska sätta igång ett arbete för att sätta näringslivsfrågorna högt på den kommunala agendan och tillsammans med företagen, utarbeta en handlingsplan för ett förbättrat företagsklimat.

I motionen hänvisas till Kungsörs kommun som med en medveten satsning snabbt lyckats vända utvecklingen och påtagligt förbättra företagsklimatet.

De hade på tre år klättrat med 195 placeringar till plats 91 bland Sveriges 290 kommuner.

Köpings kommunledning sade blankt nej till att ta fram någon handlingsplan. De dömde ut Svenskt Näringslivs mätning som ovetenskaplig och helt felaktig. De hade uppfattningen att alla företag i kommunen är sååå nöjda.

Grafen, som bygger på Svenskt Näringslivs mätning av företagsklimatet, visar att Kungsör på fyra år ökat med 46 procent medan Köping har tappat 17 procent på fem år.

Eftersom den bild som Kommunledningen målade upp skiljde sig så markant från Svenskt Näringslivs bild, konstaterade vi att båda inte kan ha rätt. Därför bestämde sig KD-gruppen för att göra en egen besökssturné och låta företagen i Köping komma till tals och ge oss sin bild.

Köpings kommuns näringslivskontor och kommunledning besöker 30 företag per år. KD i Köping bestämde sig för att under 2020 besöka 130 företag.

Ett attitydproblem

Merparten av de företagare vi intervjuat, bekräftar det som framkommer i Svenskt Näringslivs mätning, att det finns en dålig attityd från kommunens tjänstemän och politiker gentemot företagen. Man anser att de saknar kunskap om företagens arbetsvillkor och de visar inget större intresse för företagen. Däremot får kommunen ofta beröm för hur miljötillsynen fungerar.

Kommunen upplevs inte som en stödjande servicefunktion utan mera som en byråkratisk labyrint som försvårar verksamheten och hämmar utvecklingen.

När företag tar kontakt med kommunen bör det finnas "en väg in" och en företagslots som leder fram till rätt person, som är pådrivande, tar initiativ och som kan samordna insatserna.

En farlig tystnadskultur

Vi har påpekat att vi inte kommer att citera vad enskilda framför, då vi enbart är intresserade av vilka röda trådar eller gemensamma strömningar som finns.

Då har det ofta framkommit att det råder en tystnadskultur i Köping.

Det finns en rädsla hos många företagare att tydligt berätta hur de upplever näringsklimatet och kontakten med kommunen. De vågar helt enkelt inte tala ut eftersom de då kan hamna på kant med kommunens politiker och ledande tjänstemän.

Detta är ett allvarligt hot både mot demokratin och mot Köpings utvecklingsmöjligheter.

När företrädare för KD debatterat företagsklimat i lokalpressen vi blivit anklagade av kommun-

ledningen för att svartmåla. De tycker att vi istället ska sprida bilden att alla företagare är nöjda och att inget behöver förändras.

Nej, vi svartmålar inte, vi är bara budbäraren som delar med oss av det som företag i Köping berättat om.

När kommunledningen vägrar lyssna och ta till sig av det som företagen säger är det inget annat än en strutsmentalitet, att de likt strutsen, stoppar huvudet i sanden och hoppas att faran går över av sig själv.

Timslånga djupintervjuer

Under vår besökssturné har både stora och små företag fått besök. En del företag uppger att de inte har så mycket med kommunen att göra. Alla har fått samma branschöverskridande frågor. Det har varit timslånga djupintervjuer med var och en av företagen, där svaren har antecknats.

Ganska tidigt visade det sig att många av svaren bekräftade varandra. Företag efter företag gav oss liknande bild av hur det är att vara företagare i Köping.

Vart annat företag som vi besökt har aldrig någonsin haft besök av kommunledningen och kommunens näringslivsenhet, medan några får besök varje eller vart annat år.

De som fått besök beskriver ofta detta som oengagerat och utan större intresse från politikernas sida. Besöken upplevs mera som en artighetsvisit, som görs mest för syns skull.

En företagare gjorde nyligen en jämförelse med vissa fågelskådare som bara är ute efter att bocka av alla fågelarter som de lyckats hitta.

Företagen saknar någon form av återkoppling, så att besöken leder framåt, stärker utvecklingen och framtidstron.

Kommunens viktigaste uppgift

En kommun stiftar inga lagar, det gör riksdagen. Däremot har kommunen ansvaret för den viktiga välfärden med vård, skola och omsorg.

Men utan framgångsrika företag som växer, ger jobb och skatteintäkter har vi inga pengar till välfärden. Därför är kommunens viktigaste uppgift att sköta markberedningen

så att Köping har en bra jordmån där företagen och jobben kan blomstra.

Näringspolitiken är en helt avgörande framgångsfaktor för Köpings kommun.

Goda förutsättningar

Nästan alla som intervjuats har på frågan om vad som är fördelarna med att vara företagare i Köping poängterat Köpings geografiska läge.

Köping har bästa möjliga geografiska förutsättningar. Vi finns mitt i Mälardalen mellan Örebro, Västerås och Eskilstuna med goda väg-, järnvägs- och sjöförbindelser.

Självfallet har många kommenterat den olycksdrabbade sträckan av E-18 mellan Västerås och Köping som snarast måste byggas ut till motorväg.

Några större företag har efterlyst ett ”truckstop” intill europavägen nära Köping. Många långtra-dare anländer Köping nattetid och behöver då parkera sitt ekipage på en lämplig plats utan att riskera parkeringsböter, gärna i närheten av ett matställe som har nattöppet.

Ett återkommande tema som lyfts fram är att ”Alla känner alla i Köping”. Dessutom betonas samarbetet och sammanhållningen mellan olika företag som en stor tillgång. Man skulle kunna kalla det för en sorts ”Gnosjöanda” där företagen stöttar och hjälper varandra när insatser behövs.

Trots att det finns ett stort driv och ett starkt entreprenörskap bland Köpings företagare och trots att det finns flera gynnsamma förutsättningar har kommunen, år efter år, gått kräftgång i Svenskt Näringslivs mätning av företagsklimatet.

Kommunen som draglok eller stoppkloss

En viktig kommunal uppgift är att hjälpa företag som vill expandera och bygga ut sin verksamhet i Köping eller som önskar etablera sig här.

Var fjärde företag som vi besökt har berättat att de inte fått hjälp av kommunen när de berättat att de behöver expandera. De behöver bygga ut, hitta ny lokal eller lämplig industri-mark för att bygga nytt.

De saknar ett tydligt engagemang från kommunens sida. Ofta får de beskedet att det inte finns

lokaler eller tomtmark att tillgå. Dessa företag känner sig motarbetade av den egna kommunen.

Ofta nämns ett antal större företag (IKEA, delar av Volvo och nu SGS DNA) som velat bygga ut men som flyttat för att kunna expandera.

Kommunen måste vara det viktiga dragloket och inte agera stoppkloss.

Övervägt byta kommun

2017 redovisade Svenskt Näringsliv i sin undersökning att var fjärde företag i Köping övervägt att flytta sitt företag till en kommun med bättre företagsklimat.

I årets mätning har siffran stigit till vart tredje företag som övervägt att byta kommun. Att sådana planer har funnits bekräftas i vår undersökning.

Några företag har blivit kontaktade av andra kommuner som erbjudit bättre utvecklingsmöjligheter. Skulle var tredje företag lämna skulle det vara ett dråpslag för Köping.

Det finns också exempel där företag istället för att lämna Köping, valt att öppna en filial i en annan kommun.

Vad kan ge Köping lyskraft?

Flera företag betonar vikten av att det, förutom att kommunen gör sitt yttersta för att företagen att trivas och kunna expandera, också finns en riktigt bra skola och ett aktivt förenings- och kulturliv för stadens medborgare i alla åldrar.

Läraryrket mätning ”Bästa skolkommun” visar att Köping i år ökat i ranking till plats 154 bland 290 kommuner, vilket är glädjande. När det gäller andelen godkända elever hamnar Köping så högt som på plats 80. Däremot återfinns Köping på plats 260 när det gäller andelen elever med fullföljd gymnasieutbildning

Orsaken till den låga andel elever som fullföljer gymnasieutbildningen måste analyseras och åtgärder måste sättas in för att förbättra situationen.

Flera branscher vittnar om behovet av lokal kompetensförsörjning samt om svårigheter i rekryteringsprocessen. En stark önskan finns att knyta Ullvigymnasiet, Teknikcollege samt

även Högskolan mot de behov som finns i de lokala branscherna.

Ska man flytta till Köping behövs också bra boende och möjligheter för fler i familjen att få jobb.

Många vill bo nära vatten

Det finns många intressanta idéer som skulle göra Köping mer trevligt och attraktivare genom att t ex göra iordning områden längs ån och ut mot Mälaren.

Många i Köping skulle vilja bo nära vatten men alternativen är idag begränsade. Ett större utbud med tillgängliga strandtomter skulle också behövas för att öka inflyttningen med fler som betalar skatt i Köping. Många bor i angränsande kommuner och dagpendlar till jobbet i Köping.

Det är på tiden att Köping, likt flera andra kommuner i länet, pekar ut ett antal LIS-områden (landsbygdsutveckling i strandnära lägen) för att erbjuda tomter för villor och lägenheter på attraktiva platser nära vatten.

Många företagare har lyft möjligheten att Köping borde ligga steget före och göra iordning färdiga, detaljplanerade, men inte låsta, tomter för industri och boende. Då skulle det gå snabbt att komma igång med byggnationen utan långa väntetider.

Flera företagare i centrum uppskattar att kommunen inte tar ut någon parkeringsavgift samtidigt som de påtalar behovet av fler P-platser.

IKEA och biblioteket till Centrum?

De nedlagda butikerna med tomställda affärslokaler i centrum signalerar att kommunen är på tillbakagång. Detta är ett bekymmer som gör att folk inte i så stor utsträckning är ute och rör sig ute på stan.

Det är olyckligt att det är enklare för fastighetsägare från t.ex. Stockholm att göra avdrag för outhyrda lokaler i Köping istället för att erbjuda lägre hyror och få verksamhet i butikerna.

Många menar att kommunen måste agera för att försöka hejda denna negativa utveckling.

Vi har fått förslag om att bygga om de tomma affärslokaler till lägenheter, samt att Kommu-

nen gör sitt yttersta för att bjuda in företag att etablera sig i Köpings centrum.

IKEA, som en gång olyckligt lämnade Köping, planerar att satsa på att etablera sk showrooms i ett antal mindre städer i vårt land. Självklart måste kommunen bjuda in IKEA att centralt i Köping etablera ett showroom.

För att blåsa liv och rörelse i centrum har vi fått förslag om att flytta biblioteket till Ågången och där utnyttja båda våningarna.

Det skulle skapa en viktig kulturmötesplats med liv och rörelse i hjärtat av centrum.

Att känna trygghet

Köping sticker ut på ett anmärkningsvärt sätt när det gäller hur företag påverkas negativt av brottslighet/otrygghet enligt Svenskt Näringslivs mätning.

Var annan Köpingsföretagare, hela 50 procent, uppger att företaget i ganska hög eller mycket hög utsträckning påverkas av brottslighet/otrygghet.

De företagare vi besökt är inte förvånade över dessa siffror.

Detta kan jämföras med Kungsör och Hallstahammar där siffran ligger på ca 20%, medan Arboga och Västerås hamnar på ca 30%. Men Köping hamnar alltså på 50%.

Man pratar om tomma butikslokaler i centrum och att det blir allt mer folktomt på gator och torg både på dagtid och kvällstid. Folk drar sig för att gå genom stan kvällstid.

Man pratar om det ökade behovet av ordningsvakter och kameraövervakning. Man pratar om en omfattande narkotikaförsäljning.

För att skapa ett tryggt centrum krävs samarbete mellan Kommun, Polis, företag, föreningar och föräldragrupper.

Köping behöver patrullerande poliser, kommunala centrumvakter, kameraövervakning och gärna ett lokalt poliskontor i Köpings centrum.

Varför gå över ån efter vatten?

Det finns en irritation över den offentliga upphandlingen som inte gynnar lokala företag. Man menar att kommunen ofta går ”över ån efter vatten” och tar inte vara på den samlade kompetens som finns bland kommunens företagare.

Västra Mälardalens Kommunalförbund, som sköter upphandlingen åt Köping, skulle kunna använda betydligt bättre anbudsformulär som skapar större tydlighet och rättssäkerhet.

Många efterfrågar delade upphandlingar som skulle ge möjlighet för fler mindre, lokala, företag att bli leverantörer, vilket skulle ge bättre service och leveranssäkerhet.

Företagarna upplever inte att det finns någon ambition från kommunens sida att handla lokalt. Vi har fått flera exempel på det. De har nämnt tillfällena då kommunen missat att bjuda in Köpingsföretag till upphandlingar.

Köping skulle kunna införa branschråd, där företag bjuds in branschvis för information och överläggningar med kommunen inför upphandlingar. Information om aktuella upphandlingar skulle också kunna vara ett stående inslag på ”Morgonsoffan”

Då skulle företagare tidigt få värdefull information om kommunens planer och i dialog göra inspel och bli medvetna om möjligheter till jobb.

Vi som bor i Köping måste också förstå att det gör stor skillnad om vi bestämmer oss för att handla lokalt.

Servicegarantier

Det är kommunens uppgift att främja, serva och understödja företagens utveckling, ge bygglov, underlätta utbyggnad och hitta nya lokaler.

Därför måste Köping göra det lättare att söka bygglov genom digital e-tjänst.

Många företag tycker att handläggningstiden för bygglov borde snabbas på. Ju snabbare ett bygglov beviljas desto fortare kan företaget komma igång med sin verksamhet.

Enligt Näringslivets regelnämnd, NNR, har Köping normalt 4 veckors handläggningstid för ett bygglov.

I Arboga, Kungsör och Sala tar det 2 veckor att få bygglov och i Fagersta, Norberg, Surahammar och Hallstahammar tar det 3 veckor. En rimlig huvudregel borde vara att bygglov ska beviljas inom tre veckor från det att komplett ansökan lämnats in.

I Köping kostar ett bygglov drygt 30.000 kronor. Visserligen kostar det något mer i Västerås, Norberg och Fagersta men Köping tar dessutom ut en särskild planavgift på närmare 40.000 kronor om det krävs detaljplan. För att få bygga ett garage i Köping kan det alltså i avgifter kosta närmare 70.000 kronor om det krävs detaljplan.

Flera företagare är besvikna över att det inte går att komma åt byggbara tomter i Köping. De är också irriterade över den stora kostnaden, när det krävs detaljplan.

Ett högt söktryck på bygglov är ett tydligt tecken på expanderande företag, med fler arbetstillfällen. Därför måste Köpings kommun arbeta för att alla delar av förvaltningen agerar för att underlätta för plan- och bygglovsprocessen.

Ny kalldusch i september

I september 2020 presenterade Svenskt Näringsliv en ny kommunranking där Köping tappat ytterligare 25 placeringar.

På fem år har Köping rasat från plats 165 till plats 277, bara 13 placeringar från att hamna allra sist, medan Kungsör har klättrat från plats 286 till plats 52 på fyra år.

Självklart måste Köping lära av grannkommunen Kungsör och göra som vi föreslagit, att tillsammans med företagen utarbeta en handlingsplan med tydliga mål. Varför inte sätta målet att Köping ska nå topp 100 om fem år?

För att få en kvalitetssäkring av denna rapport som bygger på de 130 intervjuerna, bjöds företagen in till en gemensam samling där de först av alla fick ta del av rapporten.

Denna samling ägde rum den 2 november 2020 på Forum i Köping. Företagarna fick möjligheter att reagera, protestera och komplettera innehållet i rapporten, innan den färdigställdes helt och hållet.

De 130 företag som intervjuats

Achima Care	ICA Maxi	Nisons väskor
Anderssons & Julles plåt	ICA Supermaster Nibble	Noah Förvaltning
Arvidssons lantbruk	InBed Sweden	Norrsjös åkeri
Assemblin	Industriservice	Novasis
Athos hamnkrog	Infitech Sweden	Nya Inngrilen
Balder	Inreda	OKQ8 Västra Mälardalen
Bergslagens sportcenter	Jakobssons smide	OKQ8, Hultgrensg 12
Best bemanning	Jik entreprenad	ON-maskin
Bildelshuset	KAK-byggen	Osarssons TV
Byggidé	Karl Hedin AB	Piccadilly
Bürgers växtodling	KE-rör	Proqvera
Café Saga	Kennedies	Reklamtryckeriet
Certego	Keycast	Relaxaler
COOP Köping	Klockmaster	Repay
CW-rör	Kolsva Herrgård	RINK
Daltäppans lantbruk	Kolsva lantbruk	Ryds glas
Dunkers IT	Kolsva rör	RZ Pressmetall
Däckspecialisten	Kolsva Svets och smide	Saferoad
Eldabutiken	Kolsva vattenskarving	Scheele service
Elgiganten Phone House	Kronans pizzeria	Seifo
Elon	Kuzlis mekaniska	Sellholm tuning
Eltec	Köpings elektriska	SGS DNA
Epok	Köpings frisör	Sjödoff
Ercomi	Larssons guld	Sjömagasinet
Falks	Larssons kiropr. o hälsocenter	Slottspraktiken
Fastighetsbyrån	Latifa pizzeria	Sonray
Ferrita	Leax	Stenugnsbageriet
Flytta städ	Lekia	Svensk fastighetsförmedling
Framtida bil	Livihop	Tankfull AB
Fridhs blommor	Ljungträ	Thomas Ljungqvist foto
Fruit bombs	Lloyds apotek	Tibnor
Färgettan	Jysk	Tolago infra
Genomfarten AB	Låstjänst	Tools
Gillet	Magazin24	Transtronic
GKN	Marie Salong	Virgatans fastigheter
Guttsta bryggeri	Marmoroc	Volvo GTO
Hasta persienner	Memo industriplast	Västmanlands TV
Hatz Deli	Mintec	Weldor
Havator	Motor Nilsson	Wemaco
Hemköp	Munktorps träförädling	Wiborgs fastigheter
Hotel Scheele	My phone	Wilma & Morris
Hoxell Musikevent	Mäklarhuset	Yara
HS-plåt	Möller bil	
Högsta lantbruk	NCS	

Tydliga näringspolitiska besked från KD

Näringspolitiken är kommunens viktigaste uppgift. Det är kommunen som sköter markberedningen, så att Köping har en bra och näringsrik jordmån, där företagen och jobben kan blomstra. Utan företag som ger jobb och skatteintäkter har vi inga pengar till vård, skola och omsorg.

Köpings medborgare

- ska kunna få tillgång till strandnära tomter för bostäder intill Mälaren, andra sjöar, åar och vattendrag och slippa tvångsanslutning till kommunalt vatten och avlopp.
- ska ha ett attraktivt centrum med liv och rörelse där tomma affärslokaler omvandlas till bostäder och där biblioteket flyttas, förslagsvis till Ågången i två plan, som därmed blir en viktig kulturmötesplats i hjärtat av centrum.
- ska ha bra friskolor och kommunalt drivna skolor med aktivt skolval.
- ska ha ett centrum med ökad trygghet med patrullerande poliser, kommunala centrumvakter, ökad kameraövervakning och gärna ett lokalt poliskontor centralt.

Köpings företagare

- som vill bygga ut eller som behöver bygga nytt ska erbjudas färdiga, detaljplanerade - men inte låsta- tomter för industri och bostäder.
- ska erbjudas *en* väg in och en företagslots som hjälper företagen att hitta rätt och att få hjälp och stöd att kunna expandera.
- ska inbjudas att delta i branschråd. Genom delad upphandling får även mindre företag chans att delta.
- ska, genom Lagen om valfrihet, kunna utföra välfärdstjänster av hög kvalitet i hemtjänsten och i LSS.

Köpings kommun

- ska gå från att vara en myndighet till att bli en serviceorganisation med myndighetsansvar.
- ska verka för att förbättra dialogen, bygga tillit och bryta den tystnadskultur som idag försvårar kontakten med näringslivet.
- ska göra byggprocessen enklare och smidigare genom digitalisering samt göra det möjligt för den enskilde att enkelt följa sitt ärende digitalt.
- ska i företagsklimat och skolresultat nå topp 100 bland Sveriges kommuner inom fem år.

Kristdemokraterna kommer i valet 2022, be väljarna i Köpings kommun om mandat, att kunna genomföra dessa frågor.

Vill du veta mer?

Lars-Axel Nordell, Ordförande för KD Köping och tidigare Riksdagsledamot

Anna-Carin Ragnarsson, Gruppledare för KD i Köpings kommun

Robert Ericsson, Sekreterare för KD Köping

www.koping.kristdemokraterna.se